

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 830/21
11.5.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Целетовић Цуцић, председника већа, Александре Лековић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је пуномоћник Биљана Ђурић, адвокат из Старе Пазове, Бранка Радичевића 12-14, против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Александар Јовчић, адвокат из Београда, Калуђерица, ул. Краља Петра Првог бр.11, ради утврђења и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 3947/18 од 16.11.2020. године, у седници одржаној 11.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 3947/18 од 16.11.2020. године, у ставу првом изреке, у ставу другом изреке, у делу којим је обавезан тужени ВВ из ..., да тужилци АА из ..., исплати износ од 6.600 евра са каматом обрачунатом по Закону о затезној камати, почев од 31.3.2018. године до коначне исплате, све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате и у ставу трећем изреке, у делу којим је обавезан тужени ВВ из ... да тужилци АА из ..., исплати на име накнаде штете износ од 91.309,00 динара, са законском затезном каматом почев од 28.08.2018. године, до исплате, и у том делу жалба туженог ББ из ..., **ОДБИЈА СЕ** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 3947/18 од 16.11.2020. године, у преосталом делу става другог и трећег изреке, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев у односу на тужиоца ББ из ..., којим је тражио да суд обавезе туженог ВВ из ..., да му исплати износ од 6.600 евра са каматом обрачунатом по Закону о затезној камати, почев од 31.3.2018. године до коначне исплате, све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате и на име накнаде штете износ од 117.090,00 динара, са законском затезном каматом почев од 28.08.2018. године, до исплате и тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужилце АА из ..., преко износа досуђеног на име накнаде штете од 91.309,00 динара, за износ од још 25.781,00 динара, са законском затезном каматом почев од 28.08.2018. године, до исплате, **као неоснован**.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба туженог ВВ из ... изјављена против става четвртог изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 3947/18 од 16.11.2020. године, као недозвољена.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 3947/18 од 16.11.2020. године, па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ВВ да тужиљи АА накнади трошкове парничног поступка у износу од 196.350,00 динара у року од 15 дана од пријема писаног отправка пресуде.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 3947/18 од 16.11.2020. године ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца па је утврђено да је ништав уговор закључен дана 31.03.2018. године, између СЗР "...", као извођача радова и АА, као наручиоца радова. Ставом другим изреке пресуде, обавезан је тужени да тужиоцима исплати износ од 6.600 евра са каматом обрачунатом по Закону о затезној камати све у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу Народне банке Србије, на дан исплате, почев од 31.03.2018. године, па до коначне исплате, а ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца, па је обавезан тужени да тужиоцима на име накнаде штете исплати износ од 117.090,00 динара, са законском затезном каматом почев од 28.08.2018. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца, у делу којим су тражили да се обавезе тужени да им на име накнаде штете исплати износ од још 81.009,50 динара, односно преко досуђеног износа од 117.090,00 динара до тражених 198.099,50 динара са законском затезном каматом почев од 28.08.2018. године, као неоснован. Ставом петим изреке пресуде, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у износу од 270.797,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући исту у целости, из свих законом предвиђених разлога.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр.72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У проведеном поступку у делу који се односи на потврђени део пресуде, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити је учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана чланом 374. став 2 тачка 12 ЗПП на коју се жалбом туженог посебно указује, с обзиром на то да побијана пресуда у потврђујућем делу садржи јасне и непротивречне разлоге о битним чињеницама и не постоји противречност између онога што је у њеном образложењу наведено о садржини исправа и самих тих исправа, односно изведених доказа.

Према утврђеном чињеничном стању и стању у списима предмета, тужиоци су супружници и власници породично стамбеног објекта и помоћног објекта на кат.парц. ... КО ... бр.... од 19.06.2014. године, изграђених по основу Решења о локацијској дозволи за изградњу од 19.06.2014.године. Тужила АА је, као наручилац радова, са СЗР “...” из ..., чији је власник био тужени, као извођачем радова, дана 31.03.2018. године, закључила уговор ради извођења фасадерских радова на кући и помоћном објекту. У члану 1 став 2 овог уговора, уговорено је да ће фасадарске радове извести извођач радова, својим материјалом и својом радном снагом, оспособљеном за извођење радова који су предмет уговора. У чл. 2 уговора, извођач радова, се обавезао да радове изведе придржавајући се техничке документације, важећих прописа, техничких норматива, стандарда и правила струке, као и упутстава и налога наручиоца, а у чл. 3 је уговорено да се вредност радова утврђује на основу цена из усвојене понуде и износи 11.000 евра, док је у члану 4 уговорено да ће се плаћање извршених радова вршити авансно 60% и по завршетку радова 40%. Наведени уговор потписан је од стране тужиље АА и од стране туженог, са печатом СЗР “...”, а испод уговорних одредби је рукописним записом констатовано да је на дан закључења уговора 31.03.2018. године, тужени лично примио аванс од 6.600 евра. Ради извођења уговорених радова тужиоци су у Швајцарској купили и допремили део материјала за цоклу и стреху, у вредности од 64.900,00 динара, које су превезли у Србију и тај транспорт платили 135 ЦХФ, што у динарској противвредности износи 13.945,50 динара. Тужени је започео обављање уговорених радова и тужила је ради контроле изведених радова по уговору дошла у Србију, али је била незадовољна изведеним радовима, те је туженом, у више наврата слала СМС поруке ради завршетка радова, исправке и отклањања неправилности. Због проблема са туженим, тужила је позвала супруга да дође да јој помогне да реши ту ситуацију, те је и тужилац ББ дошао у Србију, својим путничким возилом. Како тужени, није отклонио уочене недостатке, нити је наставио уговорене радове, те како се није придржавао правила струке и уговорених рокова, тужиоци су отказали даље извођење радова и ангажовали судског вештака грађевинске струке ради процене квалитета и количине изведених радова и настале штете. Након тога, тужиоци су дана 20.06.2018. године послали туженом опомену пред утужење, коју је он примио 04.07.2018. године, а којом су га позвали да у року од 8 дана од дана пријема исте изврши повраћај новца који је добио, у износу од 6.600 евра и да у истом року дође на катастарску парцелу ... КО ..., која је у власништву тужилаца, да поскида постављене изолационе плоче, као и да покупи сав материјал који је донео на парцелу приликом отпочињања радова, те да ће, уколико не поступи на наведени начин, тужиоци поднети тужбу за накнаду штете. У време сачињавања ове опомене тужиоци су сазнали да је СЗР “...”, чији је власник био тужени, престала да обавља делатност још 16.05.2006. године, када је брисана из регистра Агенције за привредне регистре. Из налаза и мишљења судског вештака грађевинске струке, Душка Батањског, од 30.09.2020. године, утврђено је да су радови на извођењу и постављању изолационих плоча на стамбеном и помоћном објекту тужилаца изведени нестручно и неквалитетно и да нису испоштована правила постављања изолационих плоча према опису извођења термоизолационе фасаде типа “Демит”, те да је неопходно постављене плоче уклонити и поново их поставити “корак по корак”, како налаже опис и правила за постављање изолационих плоча. Такође је утврђено, да је начињена штета неквалитетно изведеним радовима износи 449.625,00 динара (3.823,30 евра), те да вредност материјала за цоклу и стреху износи 64.900,00 динара, док монтажа

постављених плоча износи 87.000,00 динара. Имајући у виду да тужиоци живе и бораве у Швајцарској, а како је тужила због проблема које је имала са туженим непланирано позвала и супруга да дође, да јој помогне да реши ситуацију са туженим, тужбеним захтевом је тражена и накнада штете на име трошкова превоза ради доласка тужиоца ББ у Србију, путничким возилом у укупном износу од 25.780,68 динара, те је уређеним тужбеним захтевом од 16.10.2020.године, одређена висина накнаде коју тужиоци потражују у укупном износу од 198.099,50 динара.

Полазећи од наведеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев, ценећи, пре свега, да је неоснован приговор недостатка активне легитимације на страни тужиоца ББ, с обзиром на то да су он и тужила, као инвеститори, заједно изградили објекат – породичну зграду на кат. Парцели ... КО ... на којој су извођени радови, те да као брачни другови, заједничком имовином управљају и располажу заједнички и споразумно, сходно члану 174 став 1 Породичног закона. Из наведеног, по мишљењу првостепеног суда, произилази да тужилац, као заинтересовано лице чији интерес произилази из одредбе члана 109 Закона о облигационим односима, има право да захтева утврђење ништавости предметног уговора, као и накнаду штете по основу тако закљученог уговора. Даље је, применом одредби чланова 12, 18, 103, 104, 109, 154 став 1, 155 Закона о облигационим односима, првостепени суд нашао да је тужбени захтев тужилаца основан у погледу утврђења ништавости предметног уговора од 31.03.2018. године, те да исти није могао да настане и производи правно дејство, имајући у виду да је предузетничка радња туженог СЗР “...” престала да обавља делатност 16.05.2006. године, када је и брисана из регистра Агенције за привредне регистре. Сходно томе, реч је о правном послу који је закључен са непостојећим привредним субјектом и као такав противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, те је погођен санкцијом апсолутне ништавости. Налазећи да је из изведених доказа и навода странака несумњиво да је тужени примио износ од 6.600 евра у динарској противвредности по основу ништавог уговора, суд је нашао да је тужени дужан да врати тужиоцима оно што је примио, сходно одредби члана 104 Закона о облигационим односима. На досуђени износ од 6.600 евра, суд је тужиоцима досудио и припадајућу затезну камату почев од 31.03.2018. године, као дана стицања имајући у виду правила о враћању стеченог по стицању без основа, а применом одредбе члана 214 Закона о облигационим односима. Ценаћи да је због лоше обављених фасадарских радова тужиоцима проузрокована и материјална штета, за коју је тужени одговоран, првостепени суд га је обавезао да по том основу исплати укупан износ од 117.090,00 динара, од чега се износ од 87.000,00 динара односи на демонтажу постављених изолационих плоча, што је, по налазу и мишљењу судског вештака грађевинске струке, било неопходно. Такође је признао тужиоцима право на накнаду трошкова изношења демонтираних плоча и шута са своје парцеле, од стране Јавног комуналног предузећа “Комуналац”, у износу од 4.309,20 динара, а имајући у виду доказ о плаћању од 20.07.2018. године. На име штете коју су тужиоци претрпели због непланираног доласка тужиоца ББ из Швајцарске 26.05.2018. године, као и његовог повратка у Швајцарску 02.06.2018. године, првостепени суд је досудио тужиоцима износ од 25.780,68 динара, док је захтев за накнаду штете у преосталом делу одбио, имајући у виду да тужиоци нису доставили доказе за плаћену вињету у овереном преводу, а достављени рачуни путарина су на немачком и мађарском језику, па је применом одредбе чл. 231 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу четвртом изреке. Суд је одбио и захтев тужилаца за накнаду

трошкова куповине материјала за цоклу и стреху, у вредности од 64.900,00 динара, и на име транспорта истог у вредности од 135 ЦХФ, што у динарској противвредности износи 13.945,50 динара, налазећи да изведеним доказима нису потврђени наводи тужилаца да се тај материјал више не може употребити. На досуђени износ накнаде штете од 117.090,00 динара, суд је тужиоцима признао право на законску затезну камату почев од 28.08.2018. године, сходно опредељеном захтеву тужилаца, а применом одредбе члана 277 Закона о облигационим односима.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно је првостепени суд применио материјално право када је утврдио да је уговор закључен између тужиле АА и СЗР “...” ништав. Ово с тога што је привредни субјект - СЗР “...” у време закључења спорног уговора био брисан из регистра привредних субјеката, па исти није могао бити уговорна страна, нити носилац било каквих права и обавеза у правном промету. С тога су неосновани жалбени наводи туженог да првостепени суд није навео јасан разлог зашто је уговор супротан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, имајући у виду да је у образложењу одлуке првостепени суд јасно навео да је према изводу из регистра Агенције за привредне регистре, предузетничка радња туженог СЗР “...” престала да обавља делатност још 16.05.2006. године, када је и брисана из регистра, те како је уговор закључен са непостојећим привредним субјектом исти није ни могао да настане и производи правно дејство. При том, ништавост утврђена правноснажном судском одлуком има основно дејство да се тиме елиминише из правног промета уговор који је супротан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима

Такође је правилна одлука суда у погледу обавезе туженог да тужилци АА исплати износ од 6.600,00 евра, који је примио по основу ништавог уговора, имајући у виду да је из изведених доказа утврђено да је тужени на име аванса за извођење фасадарских радова примио новчана средства у наведеном износу, на дан закључења уговора 31.03.2018. године. Наиме, према одредби чл. 104 ст. 1 ЗОО, у случају ништавости уговора, свака уговорна страна дужна је да врати другој све оно што је примила по основу таквог уговора, а ако то није могуће или ако се природа онога што је испуњено противи враћању, има се дати одговарајућа накнада у новцу, према ценама у време доношења судске одлуке, уколико закон што друго не одређује. Из цитиране законске одредбе произилази да је циљ реституције успостављање у имовини обе стране стања које је било пре закључивања ништавог уговора. То се постиже тиме што свака страна враћа оно што је по основу ништавог уговора примила, па је правилна одлука првостепеног суда да је тужени дужан да тужилци врати износ од 6.600 евра, који је примио по основу ништавог уговора и то са законском затезном каматом почев од 31.03.2018. године, као дана стицања, имајући у виду правила о враћању стеченог по стицању без основа, а применом одредби чл. 214 и 277 Закона о облигационим односима.

Без утицаја су жалбени наводи туженог да суд није утврдио његов допринос, односно трошкове које је он имао поводом предметног уговора, с обзиром на то да тужени током поступка и није истицао захтев за исплату вредности материјала и других трошкова које је имао ради реализације ништавог уговора. Наиме, иако је последица ништавости уговора реституција, односно успостављање у имовини обе стране стања које је било пре закључивања ништавог уговора, такво стање је могуће успоставити

само уколико обе стране захтевају враћање датог. У конкретном случају, тужени током поступка, није истицао такав захтев, па суд о истом и није могао одлучити предметном пресудом.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је правилном применом материјалног права нашао да постоји и обавеза туженог да тужиљи АА накнади штету због лоше обављених фасадарских радова, односно недостатака у послу који је предузео, имајући у виду да је налаза и мишљења судског вештака грађевинске струке Душка Батањског, утврђено да су радови на извођењу и постављању изолационих плоча на стамбеном и помоћном објекту изведени нестручно и неквалитетно и да нису испоштована правила постављања изолационих плоча. Одлучујући о висини накнаде која тужиљи припада, правилно је суд усвојио захтев за накнаду штете у укупном износу од 91.309,00 динара, који се односи на демонтажу постављених изолационих плоча у износу 87.000,00 динара, као и на име трошкова за изношење демонтираних плоча и шута са парцеле тужиље од стране Јавног комуналног предузећа “Комуналац”, у износу од износ од 4.039,20 динара имајући у виду да је достављен доказ о исплати наведеног износа.

Неосновани су и без утицаја на правилност побијане одлуке жалбени наводи туженог да је чињенично стање неправилно и непотпуно утврђено у погледу квалитета радова на постављању изолационих плоча на стамбеном и помоћном објекту, имајући у виду да тужени током поступка, није оспоравао налаз и мишљење судског вештака грађевинске струке, Душка Батањског, из кога је утврђено да су радови на извођењу и постављању изолационих плоча на стамбеном и помоћном објекту изведени нестручно и неквалитетно и да нису испоштована правила постављања изолационих плоча према опису извођења термоизолационе фасаде типа “Демит”, те да је неопходно постављене плоче уклонити и поново их поставити “корак по корак”, како налаже опис и правила за постављање изолационих плоча.

Наиме, тужени, који је прихватио да обави уговорени послао, био је дужан да поверене послове обави квалитетно и у складу са правилима струке, што није учинио, а која чињеница је утврђена вештачењем преко вештака грађевинске струке, на чији налаз тужени није имао примедби, нити је предложио извођење доказа новим вештачењем о тој околности. Такође, тужени није предложио доказе којима би побијао овако утврђене чињенице, те су с тога горњи наводи цењени сходно одредбама чл. 7. став 1, 228, 229. и 231. ЗПП, којима је прописано да је свака странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којим оспорава наводе и доказе противника. У конкретном случају, тужени је оспорио основ и висину тужбеног захтева, али није поднео, нити предложио доказе о чињеницама које би спречиле остваривање права тужиље, па је правилно првостепени суд тужиљи АА досудио тражени износ, у складу са правилом о терету доказивања.

Цењени су и остали наводи жалбе туженог, али како се њима не доводе у сумњу законитост и правилност првостепене пресуде у погледу одлуке о захтеву тужиље, АА у делу у коме је иста потврђена, то је Апелациони суд у Београду одбио жалбу туженог као неосновану и потврдио првостепену пресуду у наведеном делу, применом члана 390. ЗПП, као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, по оцени Апелационог суда, првостепени суд је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право када је оценио да је тужилац ББ активно легитимисан у овом спору, а о примени материјалног права Апелациони суд води рачуна и по службеној дужности сходно одредби члана 386 став 3 у вези са чланом 376 Закона о парничном поступку. Наиме, предметни уговор о обављању фасадарских радова закључила је тужиља АА, чему је претходио договор тужиље са туженим лично, који је од ње примио новац на име аванса. И надаље, када је тужени започео обављање радова, комуникација о обављеним радовима и роковима је такође вођена између њега и тужиље, која је допутовала у Србију ради контроле изведених радова. Све наведено, упућује на закључак да је предметни правни посао уговорен између тужиље АА и туженог, а да се тужилац ББ у исти укључио накнадно, када га је тужиља АА позвала да јој помогне у решавању ситуације поводом односа са туженим.

Сходно наведеном, не може се прихватити као правилан закључак првостепеност суда да су оба тужиоца, као супружници и носиоци права заједничке својине на непокретности активно легитимисани у погледу захтева за утврђење ништавости спорног правног посла, враћање датог и накнаду штете, с обзиром на то да из утврђеног чињеничног стања произилази да је потписник ништавог уговора тужиља АА, која је и ангажовала туженог и вршила плаћање аванса и контролу изведених радова. С тога је неоснован и захтев тужиоца ББ да му тужени врати износ од 6.600 евра, који је примио по основу ништавог уговора, имајући у виду да тужилац није био потписник уговора, нити је туженом исплатио овај новац, што значи да између њих није настао облигационо-правни однос, па се ни последице ништавости не могу односити на тужиоца. Такође, како је захтев за накнаду штете последично везан за отклањање штете настале нестручним радњама туженог поводом реализације ништавог уговора, тужилац ББ није активно легитимисан ни у погледу захтева за накнаду штете коју је на наведени начин причинио тужени.

Такође, неоснован је и захтев тужиље АА, за накнаду штете у износу 25.780,68 динара, на име трошкова непланираног доласка тужиоца ББ из Швајцарске, дана 26.05.2018. године и његовог повратка у Швајцарску 02.06.2018. године. Ово с тога, што се не ради о штети која је у узрочној вези са поступањем туженог, већ о трошковима које је сам тужилац изазвао, желећи да помогне својој супрузи, тужиљи АА, да реши спорни однос са туженим, па се ови трошкови не могу превалити на туженог, нити тужиља има право да исте потражује од туженог. Чињеница, да је долазак тужиоца узрокован неизвршењем уговорених радова и недостацима у извођењу од стране туженог, није од утицаја на основаност захтева тужиље, јер је она већ била на месту извођења радова и надгледала извршење, уочила недостатке и захтевала од туженог да их исправи, па је долазак њеног супруга – тужиоца ББ био ствар њиховог договора и слободне воље, а не нужност. Ово тим пре, што је тужиља имала могућност да и сама ангажује стручно лице, ради помоћи, што је накнадно и учинила, а чиме се непланирани долазак тужиоца, поводом кога истиче предметни захтев, такође показује као непотребан.

Из наведених разлога Апелациони суд је применом одредбе члана 394 тачка 4 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

Имајући у виду чињеницу да је тужени у жалби изричито навео да побија пресуду у целости, па и у одбијајућем делу, а како је одредбом одредбом чл.378 ст.3 ЗПП прописано да је жалба недозвољена уколико је изјављена од лица које за то нема правни интерес, то је Апелациони суд је нашао да се ради о жалби која је у овом делу недозвољена, па је у смислу одредбе члана 387 став 1 тачка 1 ЗПП исту одбацио и одлучио као у изреци овог решења.

Такође, преиначена је и одлука о трошковима парничног поступка применом одредбе чл.401 тачка 3 ЗПП, с обзиром на то да тужилац ББ није успео у спору, а тужени до закључења главне расправе није истакао захтев за накнаду трошкова поступка. Сходно томе, право на накнаду трошкова припада само тужиљи АА и то: за заступање од стране пуномоћника из реда адвоката - за састав тужбе и два образложена поднеска у износу од по 11.250,00 динара, за приступ пуномоћника на 4 одржана рочишта по 12.750,00 динара, на име вештачења 35.000,00 динара и на име судске таксе на тужбу и одлуку по 38.300,00 динара имајући у виду успех у спору и висину досуђених износа, што укупно чини 196.350,00 динара, а применом одредби чл. 153, 154 и 163 ЗПП и АТ и ТТ важећих у време пресуђења.

С обзиром на незнатан успех туженог у другостепеном поступку одбијен је његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка применом члана 165 ЗПП.

Председник већа-судија
Весна Џелетовић Цуцић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић